

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste.
Nefrankirana pisma se ne spro-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo
Inzerati: Enostopna peti vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.
večkrat po dogovoru.

17. številka.

V Ljubljani, v četrtek, dne 10. februarja 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inzerate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Družba sv. Cirila in Metoda in socialna demokracija.

Tržaska «Edinost» napada v št. od 27. januarja jugoslovansko socialno demokracijo z očitanjem, da sicer v teoriji priznava narodnostno vprašanje, v praksi pa da je v polnem navskrižju in protislovju. Najbolj bi to kazalo nastopanje slovenske socialne demokracije proti prekoristni in potrebni šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Sklicuje se na napade sodruga Kocmurja na shodu v Mostah, ki je baje proglasil družbo sv. Cirila in Metoda za preveč klerikalno in baje pozivljaj socialne demokrate, naj jo bojkotirajo. Dobro je, če pojasnimo stališče socialne demokracije sploh do enakih institucij, kakršna je družba sv. Cirila in Metoda.

To vprašanje se je ventiliralo na prvi deželni konferenci italijanske socialno-demokratske stranke v Trzinu meseca novembra 1909. Deželno organizacijo slovensko sem zastopal jaz s pravico diskusije in tudi glasovanja. Italijanski sodrug Fantini (NB. laški podanik!) je ostro napadal italijansko družbo Lega Nazionale, češ, da je le navidezno kulturna, dejanski pa najhujša agitatorica za šovinistično liberalno-italijansko stranko. Pristasi italijanske liberalne stranke izpodrivajo in napadajo pripadnike socialne demokracije, kjer in kolikor morejo, po drugi strani pa zahtevajo od njih, da bi tudi oni podpirali Logo. Sodrugi Fantini je stavil predlog, da naj italijanski socialni demokratje smatrajo Lega Nazionale za društvo, ki politično nastopa in deluje za italijansko liberalno stranko v šovinističnem smislu, naj jo bojkotirajo pri vsaki priliki. Pri debati, ki se je razvila, sem priciziral stališče slovenske socialne demokracije tako: «Družba sv. C. in M., Lega Nazionale in Deutscher Schulverein so v principu kulturne družbe, s prvim namenom izobraževalnih zavodov. Socialna demo-

kracija mora torej v principu te družbe priznati kot koristne in potrebne, tako daleč in tam, kjer se ta princip tudi varuje. Kjer družba sv. Cirila in Metoda, Lega Nazionale in Deutscher Schulverein ustanovljajo šole v prid mladini in se ne vlikajo v politične boje in agitacijo, tam se lahko brez drugega da prosta roka sodrugom, da se udeležujejo izobraževalnega dela kot člani družbe ali pa da doprinesejo zanje. V krajih pa, kjer te družbe nastopajo ofenzivno, širijo narodno sovraštvo, se člani podružnic udeležujejo šovinističnega liberalnega in klerikalnega boja, tam je brez drugega dotično podružnico bojkotirati. Kako naj se obnašajo sodrugi, je torej odvisno od slučaja do slučaja po razmerah v krajih in po obnašanju zastopnikov in članov dotične družbe.

Nastopa pa poleg principielnega, še drugo praktično vprašanje. Danes nikjer na Slovenskem in tudi med Italijani nobena iz meščanskih strank ne podpira delavstva. Ne zahtevamo politično strankarske podpore, ker bi bilo nonsens to od nasprotnikov zahtevati, pač pa je delavstvo in so delavske družine mnogokrat v položaju, ko bi lahko apelirale na humaniteto meščanskih strank. Tako ima socialna demokracija celo vrsto izobraževalnih društev, ki se strogo drže izobraževalnega dela in nimajo s politično stranko nobene dejanske dotike; ni pa enega slučaja, da bi meščanske stranke podpirale take izobraževalne institucije socialne demokracije ali pa delavstvo sploh s humaniteta stališča. Nasprotno, kakor hitro slovenske, italijanske liberalne ali klerikalne stranke konstatirajo, da so v kakem društvu, pa bodisi še tako kulturno, pristasi socialno-demokratskega mišljenja, takoj z največjo konsekvenco bojkotirajo izobraževalne in humanitarne zavode socialnih demokratov. Danes lahko konstatiramo, da za vse delavsko izobraževalno in podporno gibanje od meščanskih strank ni prišel niti krajcar, brž ko se delavstvo ni priznalo ali za narodno ali za krščansko-socialno. Vse ogromne stroške mora delavstvo v svoj prid samo doprinese, radi tega je tudi praktično

stališče, izreči, da delavstvo nima nobenega povoda in tudi ne dovolj materialnih sredstev, da bi podpiralo družbo sv. Cirila in Metoda, Lega Nazionale in Deutscher Schulverein, katerim so odprte mošnje meščanskih slojev, meščanskih denarnih zavodov in tudi javnih faktorjev po deželah, kjer pripadniki dotičnih političnih strank tvorijo oficijelne zastopnike dotične družbe. Delavstva prva dolžnost je, da skrbi za lastne potrebe in zadovoljno mora delavstvo biti, ako z največjim naporom zmagava lastne potrebščine. Kolikor se torej tiče dejanske podpore imenovanih družb, pripadniki socialne demokracije nimajo pametnega vzroka, kaj žrtvovati za te družbe. Taktičen javen nastop za ali proti posameznim družbam, pa je dejansko vprašanje, katero naj odloči vsaka krajevna organizacija zase. Kjer podružnice teh navidezno šolskih družb opravljajo agitacijske posle posameznih političnih strank, tam so nam tudi politični nasprotniki in tam je tudi dovoljeno, jih napadati; kjer se pa dotične podružnice strogo drže vzgojevalnega programa, jih socialna demokracija ne napada in tudi ne sme napadati ne posameznih institucij, ne cele družbe.

Sveda je naravno, da pripadniki socialne demokracije mnogokrat napadajo celo družbo tako, kakor se dejanski obnaša in največ povoda temu dajejo narodni in meščanski sloji sami; kajti slovenska liberalna narodna stranka očita nemškemu Schulverein in Lega Nazionale, da sta eminentno politično delujoči društvi, nasprotno očitajo zopet Nemci družbi sv. Cirila in Metoda in Lega Nazionale, imenujejo jih «Politischer Kampfverein» in tako nazivajo Italijani družbo sv. Cirila in Metoda kot slovensko klerikalno narodno šovinistično institucijo. Ako si narodni klerikalni in liberalni gospodje med seboj očitajo in dokazujejo, da je namen le navidezen, pravo delovanje posameznih društev pa šovinistično, politično, po-

PODLISTEK.

Savičev pesimizem.

Dalje.

Savičeve sanje drugi dan — niso splavale po vodi.

Zvečer je bil zopet na Ringu, ona pa tudi, cvetoča, sijajna, krasna, kakor sinoči. Pavlu je srce skoraj prekipelo. Ko sta se srečala, ga je ljubeznivo pogledala in njemu je bilo, kakor bi mu bili angeli posvetili v oči...

Romanček se je hitro razvil.

Tri večere zaporedoma sta se srečavala in pogledovala. Četrty večer je ni bilo na šetališču. Savič se je izprehajal tri ure po Kärntnerringu, ne da bi jo bil uzrl. Bil je obupan. Pogledal je malo dalje, na Parkring, pa na Burging — zastoj. Njegove krasotice ni bilo. Oh, koliko je pretrpel ta večer! Kdo je bil že zaljubljen, ne da bi vedel, kaj da pomenja to? A vsa Savičeva čuvstva so bila globokejša nego v navadnih ljudeh. Tudi njegove muke so bile močnejše.

Očital si je, da je bil neumen, strahopeten. Saj bi se bil lahko domislil, da je enega večera ne bo sem, in kaj potem? Tri dni ga je z očmi pozdravljala; zakaj je ni nagovoril? Ker je bil boječ kakor gimnazijalec. Saj vendar ne sme čakati, da ga ona nagovori. In sedaj je ni tukaj. Kdo ve, ali še kdaj pride?

Ne, ne, ne. Tega ne sme biti, tega noče niti misliti!

Kaj bi bilo iz njega, ako bi je ne videl več? Bilo bi grozno. Da bi njegovi upi tako skopneli...

Razum se mu je potihoma posmehoval.

— Kaj sem ti pravil, neumni fantalin? Tako se godi vsem, ki nočejo poslušati razuma. Prav ti je. Če bi me bil takoj slušal, bi si danes lahko prihranil bolečine. Prav ti je. Sam si kriv. Pa nocoj je še čas. Nje ni tukaj, dobro. Ne misli na njo. Čim prej jo pozabiš, tem boljše bo.

— A, seveda! Pozabiš! Nočem pozabiti!

Kar zagrizel se je v svoje trpljenje in svojih duševnih bolečin ne bi bil dal niti za doktorat, čeprav bi mu ga bili ponujali brez izpitov.

Kako je trpel! Misli, da je morda nikdar več ne vidi, se vendar ni mogel iznebiti in to ga je najbolj peklo.

Izprehajanje ga je jako utrudilo. Končno je šel domov. V sobici je bilo silno vroče. Odprl je okno, a zrak se ni hotel ohladiti. Kako, ko je v njem vse gorelo?

To je bil preludij veliki simfoniji njegovega srca.

Prihodnji večer je bil že zopet na Ringu. Sreča mu je bila milejša; nocoj se je prikazala. Njegovo srce je zavriskalo. A dolgo ni mogel nabrati toliko poguma, da bi jo bil nagovoril. Blizal

se je čas, ko je navadno odhajala. V prsih mu je postajalo tesno.

— Ah, če sedaj odide, pa morda ne pride več? —

Sedaj se mora odločiti, pa — naj se zgodi karkoli.

Sploh — kaj se mu more zgoditi? Saj ni greh, nagovoriti jo. In če se je zmotil, če je krivo tolmačil vse njene prijazne poglede...? Tedaj mu lahko poreče: Gospod, motite se — in vsega bo konec. Tedaj bi vsaj vedel, pri čem da je.

A — prav tega se je bal.

Če se moti, tedaj je zmota tako prijetna, da bi bila večna škoda, spoznati resnico. A vendar mora kaj ukreniti. Tako vobče ne more več živeti. Vedeti mora, česa se sme nadejati. In zmotiti se ni mogel. Njeni pogledi so bili tako razločni, da niso mogli pomeniti nič drugega, nego to, česar je iskal v njih. Čemu torej strah? Saj ji mora biti naposled že smešen s svojim tihim občudovanjem.

In vendar se ni mogel odločiti.

Z ženskim svetom ni občeval nikdar, torej ni čudo, da je bil neokreten. Saj bi jo nagovoril. Toda, kaj naj ji reče? In če bi ona vendar mislila, da je predrzen...?

V tem trenutku sta dami postali. Mlajša je pogledala na žepno urico, potem sta se obrnili. Dalje prih.

tem ne smejo zameriti niti posameznim pripadnikom socialne demokracije, da jim to povedo v lice. Slovenski socialni demokratje pa tudi vidijo, da je družba sv. Cirila in Metoda postala bojni predmet med klerikalci in liberalci. Družba sv. Cirila in Metoda se je sama sprva obnašala kot strogo klerikalno društvo. Zato so jo narodni liberalci zamenjali, jo napadli ter si priborili čisto zastonj. Povsod pa nastopajo odbori podružnic družbe sv. Cirila in Metoda, kjer pridejo z njimi v dotiko s socialnim demokratom, sovražno in nasprotno. Zaradi tega je tudi naravno obnašanje socialne demokracije, da vidi v družbi sv. Cirila in Metoda sedaj bojno narodno šovinistično institucijo pod okriljem narodno-liberalne slovenske stranke.

Deželna konferenca je na ta izvajanja sklenila enoglasno, da imajo odločati na Goriskem posamezne politične organizacije od slučaja do slučaja, kako se imajo obnašati sodrugi v posameznih občinah po faktičnem delovanju posameznih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda, oziroma na italijanski strani proti Legi Nazionale. Mislim, da je to obnašanje docela upravičeno in opravičeno, le dvomim, da bi tržaska «Edinost» imela toliko izpoznanja in poguma, da bi pripoznavala to, kar je prav in res.

Dr. H. Tuma.

Narodna delavska organizacija in dr. Mandič.

Konec.

Na shodu dr. M. tudi ni povedal, kar njegov tovariš K. tolikokrat parafrazira, da je italijanski in nemški kapitalist pravi nasprotnik slovenskega delavstva in da je zaradi tega še posebej treba združiti proti njima slovenske delavce. Dr. M. je seveda toliko pameten, da vidi, da je sicer po eni strani res: Ves industrialni kapital na slovenskem ozemlju je nemški in italijanski; ali po drugi strani tudi vidi, da mu ne služijo samo slovenski delavci, marveč v ogromnem številu tudi nemški in italijanski. Boj proti laškemu in nemškemu kapitalizmu je torej mogoč le po združenem delavstvu in ako se slovensko, laško in nemško delavstvo ne združi, potem je vsaka solidarnost med delavci ubita in laški in nemški kapital ravno vsled delitve delavstva po narodnosti počenja med Slovenci, kar hoče. Ima torej prav in je vsaj nekaj jasnega v tem, kar zahteva Andrej Gabršček od narodnega delavstva: Združite se stanovsko, ne mešajte se v politiko, kadar pa volite, volite za narodno-napredno stranko; le v tem okvirju vas bo narodno-napredna stranka podpirala in priznavala vaše ekonomske organizacije! Toda, kar se posebej razume, Andrej Gabršček ne ve, kaj je strokovna organizacija; ima pred očmi stanovsko, govori pa o strokovni. Strokovna organizacija (Gewerkschaft) je plod dela socialno-demokratskih strank. Strokovne organizacije so bojne, resnične organizacije, ki imajo izvesti razredni boj in tvorijo čisto najekstremnejše krilo socialno-demokratskih strank, ono, ki trdi, da mora ostati armada socialno-demokratske stranke samo v sindikatih ali strokovnih društvih združenega delavstva, t. j. sindikalizem. V tem, kar zahteva Andrej Gabršček od narodno-delavske organizacije, vidimo socialni demokratje ves švindl in šarlatanstvo, ki se uganja. Delavce odtegniti od politične in razredne organizacije socialno-demokratske stranke, združiti jih v podpornih in bralnih društvih stanovsko z delodajalci vred in izrabljati jih v politiki kot pokorne volilce narodno-napredne stranke.

Kako se bori dr. M. proti posameznim točkam našega programa, kaže najzanimivejše tole: Pravi, socialno-demokratska stranka ima jako lep narodnostni program, a ga ne izvršuje in ga tudi ne more, ker si najodličnejši pristasi v stranki sami niso sigurni, ali izvesti personalni ali teritorialni avtonomni princip ter navaja članek sodruga Hartmana v «Kampfu», ki zahteva asimilacijo narodnostnih manjšin v velikih centrih. Dr. M. seveda ne sme povedati svojim delavcem, da je znanstvena diskusija med pristasi socialne demokracije jako živahna in sistematična, da se je ravno po znanstvenih diskusijah socialno-demokratskih voditeljev sploh šele prislo na jasno, v čem obstoja bistveno narodno vprašanje. Socialno-demokratska stranka v okvirju lastne organizacije do cela konsekventno izvaja princip avtonomije in ga priznava in praktično

zastopa tudi v političnem življenju, le da ne sledi malenkostnemu jezikovnemu boju narodnih strank, pretepanju radi uradnih mest in šarlatanskemu šovinizmu. Zastopniki socialno-demokratske stranke so si v svesti, da šovinistično počenjanje narodnih strank samo dovede ad absurdum njih narodnostni program. Socialno-demokratska stranka ve in sklepa to iz naravnega razvoja, da pride čas, ko se v Avstriji vse stranke odločijo za avtonomijo ali pa se razdirajo zastarele in trhle podlage te države. Socialna demokracija na svojih tleh izvršuje docela brški program, pušča pa, da se narodne stranke med seboj mesarijo in bi bil nonsens raztevat od socialno-demokratske stranke, da dirigira češko delavstvo na pomoč češkim narodnim strankam, slovensko delavstvo slovenskim narodnim strankam itd. In to ravno dela N. D. O. in s tem podpira šovinističen narodnostni boj in dovaja ad absurdum narodnostni princip, kakor se tira po teh strankah dosedaj.

Dr. M. se izkuša biti kolikor mogoče neoseben, vendar se mu pa to tudi ne pove. Jako rad citira moj spis «Jugoslovanska ideja in Slovenci», da bi mi očital neko nedoslednost. Dr. M. sem že v «Delavskem listu» pred dobrim letom očital, da je podlo, delavstvu citirati iztrgane besede in ne povedati zmisla in smotra brošure. Res je, da sem v tej brošuri obsojal zastareli nemški marksizem iz 50 let, v kolikor se je prenesel na naše slovenske delavce in to tudi danes obsojam. Temeljna ideja brošure pa je: Predpogoj izvršiti jugoslovanske ideje je internacionalizem in interkonfesionalizem; zaradi tega je mogoče priti do enotne politične stranke med Jugoslovani le, ako se do cela upošteva in pospešuje razvoj socialne demokracije v mestnih industrijskih centrih, na deželi pa se kmet organizira demokratično, interkonfesionalno in internacionalno. Dr. M. bi moral priznati, da je dejanski predpogoj vsake združitve Jugoslovancev, ako se odstrani razpor med ortodoksizmom in katolicizmom in ako se odstranijo vse zmede iz historičnih idej Veliko-Hrvatske, Veliko-Srbske in Veliko-Bolgarske. Nikjer internacionalizem ni tako potreben, kakor med malimi jugoslovanskimi plemeni, kjer je narodni šovinizem še bolj malenkosten kakor drugod in kjer je konfesionalizem pravi strup, ki izpodvzuje vsako resno politično delo.

Dr. M. naravnost rečeno farba delavce na shodih z mojo brošuro «Jugoslovanska ideja in Slovenci» in ni ga sram, da si sem mu v «Delavskem listu» očital že podlost, to ponavljati še naprej.

Skratka shoda v Kanalu in Solkanu sta pokazala, da dr. M. nima ne političnega, ne gospodarskega programa, kar je dobrega na N. D. O. je posneta po socialno-demokratski stranki, kar pa je slabega, to pa je njegovo lastno in pristno delo.

Dr. H. Tuma.

Politični odsevi.

* **Delegacije.** V poučenih krogih pravijo, da z ozirom na politični položaj ni pričakovati zasedanja delegacij pred oktobrom. Politika je pač v Avstriji in na Ogrskem tako zavožena, da bi bilo za avstrijsko in ogrsko in skupno vlado res prav neprijetno, če bi se sestali delegaciji sedaj ali pa v kratkem času. Ampak da mora radi narodnosti vlad zaostajati vse politično in gospodarsko delo v obeh državnih polovicah, je le v Avstriji in na Ogrskem mogoče. Neskončno dolge počitnice delegacij diše že prav po neustavnosti. Na kakšni podlagi hočejo pravzaprav skupni ministri gospodariti, če jim ni dovoljen proračun? Institucija delegacij ne uživa simpatij socialne demokracije, zakaj sestavljene so tako, da se v njih prav nič ne izražajo resnične politične razmere med ljudstvom; način njihovih razprav je za demokratično misel naravnost smeh: O skupnih zadevah razpravljajo, a vendar ne smejo biti nikdar skupaj: Svoje sklepe si javljajo pismeno, če si imajo sploh kaj naznaniti, si morajo pisati, ministri jim niso niti odgovorni, skratka te delegacije so prava karikatura parlamentarizma. Toda dokler ni pametnejše oblike, se sme zahtevati, da bi vsaj ta surogat opravljal svoje delo in prihodnje zasedanje delegacij je za prebivalstvo že zaradi tega važno, ker se bo šele takrat zvedelo, koliko mišonov je pravzaprav požrla slavna aneksija Bosne in Hercegovine. Seveda, prizadetim gospodom bi bilo najljubše, če jim sploh ne bi bilo treba povedati tega.

* **Novemu hrvatskemu banu dr. Tomašiču** je že zagotovljena podpora hrvatsko-srbske koalicije. V nekem pogovoru je novi prevzvišeni deželni, da smatra za svoje prvo nalogo, napraviti zopet ustavne razmere na Hrvatskem. Tudi volilna re-

forma je baje v njegovem programu, toda nihče še ne ve, kakšna bo.

* **Za rešitev ogrsko-hrvatskega spora** se imajo določiti takozvane kraljevinke (regnikolarne) deputacije. To je nekaj podobnega kakor avstrijska in ogrska delegacija, le da se volijo regnikolarne deputacije samo od slučaja do slučaja. Ogrski parlament (brez Hrvatov) in hrvatski sabor izvolita vsak svojo deputacijo, posvetovanja ima vsaka zase, poročajo si pa pismeno. Kdaj se snidejo te deputacije, je pa še veliko vprašanje, kajti Khuen Hedervary mora šele dobiti tak parlament, kakor ga potrebuje; če ga dobi, pa še sam ne ve.

* **Pogajanja radi politične zveze** se vrše zadnji čas na vseh koncih in krajih. Dne 22. februarja se snide državni zbor, a nemška obstrukcija v deželnem zboru češkem je tako poostila položaj, da zopet nihče ne ve, kako bo v parlamentu. Nemško-nacionalne stranke v zvezi s krščanskimi socialci še vedno računajo na poljsko podporo in s tem na večino v državnem zboru. Na drugi strani se trudi Slovenska Enota, da bi pridobila Poljake in Rusine in na ta način razbila sedanjo večino. V obeh smereh se vodijo razprave. S Poljaki se zdi stvar doslej težavnejša kakor z Rusini. A tudi če se Slovanski Enoti posreči pogodba z enimi in z drugimi, so še težave, ker so nasprotja med Poljaki in Rusini zelo velika. Od vseh teh poizkusov in od njihovega uspeha je pa tudi odvisno vprašanje bodočega ministrstva, o katerem je sicer toliko govoril kolikor vrabčijega čivkanja ob zori, gotovosti pa ne toliko, kolikor pameti v črvjih možganih.

* **Grof Khuen Hedervary** je zopet ponudil vladarju svojo demisijo, ki pa ni bila sprejeta. Kajpada je Khuen to vedel, še preden je bil pri cesarju. Njegove demisije niso nič drugega kakor šahove poteze. Prebivalstvo na Ogrskem naj bi spoznalo, da je Khuen najkonstitucionalnejši minister, kar ga je misliti, da ga pa vladarjeva volja sili ostati na njegovem mestu. Khuen sedaj razglša, da si sestavi novo vladno stranko. Ker na Ogrskem ne bo veliko politično mislečih ljudi, ki ne bi že bili v tej ali oni stranki, pričakuje torej lisjaški grof, da je večina ljudi na Ogrskem sposobna, vreči svoje dosedanje politično mišljenje v rotoparnico in sprejeti nov program, seveda Khuenov. Radovedni smo le, kakšen je ta program, kajti kar je Khuen namigaval — „govoril“ se ne more reči — v parlamentu, so bile uganke, ne pa program.

Strokovni pregled.

Zveza lesnih delavcev avstrijskih «Krajna skupina Ljubljana» ima svoj XIV. letoletni redni občni zbor v nedeljo, dne 13. februarja 1910 ob 9. uri dopoldne v salonu gostilne «pri Levu» na Marije Terezije cesti s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 2. Poročila funkcionarjev. 3. Volitev predsednika, predsednikovega namestnika, desetih članov odbora in petih članov kontrole. 4. Sklepanje o vprašanjih glede delovne pogodbe. 5. Raznosterosti. Tovariši! Pridite na to zborovanje polnoštevilno, nudi se Vam prilika, da se prepričate o delovanju naše organizacije v pretečenem letu in da izrazite eventualne želje in pritožbe. Torej vsi na občni zbor!

Polj. V nedeljo, dne 13. februarja ob 10. dopoldne je v prostorih Delavskega doma, Olivo Castello šte. 2 občni zbor puljske pekarske podružnice. Vse sodruga peke vabimo, naj se polnoštevilno udeleže tega zbora.

Socialni pregled.

* **Vlagalet parketov** se prosijo, da ne sprejmejo v sedanjem času nobenega dela v Zagrebu. Delavci zagrebske parketne tovarne so v plačilnem gibanju; vodstvo tvornice je oklonilo njihovo prošajo, da bi se regulirale cene. Doslej so se plačevale stare enotne cene, ki so se vjemale s prejšnjim enostavnim delom. Vsled vpeljave malih parket in ravnovrstno pomnoženega dela se je znižal zaslužek in delavstvo je prisiljeno, zahtevati boljši tarif. Vlagalet parket naj se torej izogibljejo Zagreba.

* **Pozor, stavbinski delavci!** Iz Winterthura v Švici nam pišejo: Tukajšnji stavbinski mojstri, ki nimajo dovolj izrazov, da bi po svojih srčnih željah ozmerjali «prokleto monstrance, hujskače in ščvalce», so zopet na lovu za stavkokazi po tujini. V resnici se jim kljub razširjeni krizi in z njo združeni brezposelnosti še ni posrečilo, dobiti porabnih stavbinskih in pomožnih delavcev. Njihova zadrega je velika. Zadnje dni se je stavkokaznemu agentu Grasserju, o katerem nam je pisal naš sin, da naj bi tega lumpa obesili na prvo drevo, ker ni več vreden, posrečilo, dobiti v Norimberku nekoliko stavkokazov. Ko so prišli sem, so jih natakili v hlevih neke stavbinske tvrdke, kjer že prej niso mogli slučajno polovljeni slovenski in hrvatski delavci obstati. Pogled na to žalostno bivališče je zadostoval, da so zapeljani proletarci takoj odpotovali. Stavbinski in pomožni delavci se nujno prosijo, naj na noben način ne sprejmejo dela v Winterthuru. Sploh naj bodo zelo oprezní, ako se jim ponuja delo v Švici, kajti agentje ne govore resnice. Stavka v Winterthuru traja že od 1. junija

in če store podjetniki v resnici tiste korake, ki jih napovedujejo, se bo še zelo razširila, ker bodo v stavko zapleteni tudi delavci, ki niso imeli doslej nič opraviti z zidarskim štrajkom.

Opazka uredništva. Agentje iščejo stavkoke prav pridno po slovenskih deželah, zlasti po Goriškem. Opozorjamo delavce, da gre tukaj tudi za čast slovenskega imena. Po tujini se ne sme misliti, da je Slovenec rojen stavkokaz, torej lump! Dobička pa itak ne more imeti nobeden, kajti doslej ni mogel ne eden obstati pri pijavkah v Winterthuru.

Gospodarski pregled.

Občni zbor tržaških delavskih zadrug za združnike, ki spadajo v okraj skladišča na Belvederju, se vrši v petek, dne 11. t. m. ob 8. zvečer v gostilni «International» ul. G. Boccaccio 25. Dnevni red: 1. Poročilo vodstva. 2. Izvodev krajnih nadzorovalcev. Zadruga priporoča združnikom, da pridejo v velikem številu in da privedejo s seboj tudi svoje soproge.

Domače vesti.

— **Zizibambulci** so že takorekoč izdihnili dušo svojega žalostnega življenja, samo ostanki, ki so jih usmiljeni ljudje magistrata zastavili v mestno zastavljalo, semtertja še zacikajo. Tako na primer govori neki Slavoj Škerlj, ki je bil tajnik zizibambulcev toliko časa, dokler so liberalni magnatje dajali kaj cvenka, v «Narodu» o meni in o baje zafurani stavki pri Weiblu. Sodruha E. Kristana oblastno pozivlje, naj pride pogledat v zapisnike članstva, češ, da ne bo našel stavkokaza Dovča v njih. No, že mogoče, da bi ga ne našel, ker menda sploh nobenih takih zapisnikov nimajo. Čemu bi naj tudi služili taki zapisniki? Saj tistih par zapeljanih revežev na duhu nosi Škerlj lahko v glavi, ako ima možgane v njej. Faktum je ta, da je Dovč sam izjavil, da je član klaverne N. D. O. Kar se pa tiče stavke same, se mi zdi, da se razume gospod Škerlj na take stvari kakor zajec na boben. Kajti ako hoče govoriti kaj o zafurani stavki, tedaj naj se spomni na res zafurano stavko tramvajskih uslužbencev in potem naj se prime pošteno za nos. Sicer pa, kar se tiče obrekovanja, sem prepričan da so v tej troki zizibambulci res mojstri. Ivan Tokan.

— **Za agrarne namene** je sklenil kranjski deželni zbor, preden je šel na počitnice, sledeče resolucije: 1. Deželnemu odboru se naroča, da nastavi posebnega živinorejskega nadzornika in se obrne do vlade, da se izposluje primeren državni prispevek v ta namen. 2. Deželnemu odboru se naroča, da sestavi načrt za živinorejski svet, ki bo deli zlasti potom živinorejskih zadrug in drugih večjih zaupnikov informativen in posvetovalen organ pri pospeševanju živinoreje. Pooblašča se deželni odbor, da provizorno tak svet sam ustanovi in o tem poroča v prihodnjem zasedanju. 3. Deželnemu odboru se naroča, da nastavi posebnega sadjarskega nadzornika. 4. Podpore kmetijstvu, zlasti za popravo hlevov, naj deli deželni odbor tako, da se zaveže, da za določeni, od prosilca na svoje ime pri kakem denarnem zavodu najeti kapital določeno vrsto let vse, ali del letnih obresti plačati namesto prosilca. 5. Deželnemu odboru se naroča, da se nemudoma obrne do centralne vlade s prošnjo, v kateri naj obrazloži, da ima vso akcijo za povzdigo živinoreje na Kranjskem v svojih rokah, dalje, da ima poleg lastnih sredstev tudi potrebne strokovne moči in večje zaupnike na razpolago, in naj izposluje, da se od države kranjski deželi posebej namenjeni znesek za povzdigo živinoreje izroči njemu v oskrbo in uporabo. Nismo nevoščljivi kmetom. Toda — kaj je sklenil deželni zbor v prid delavcem? — Veliko nič! Zato ne sme biti delavstvo zastopano v deželnem zboru.

— **O blejskem gradu**, kateremu pripada tudi blejsko jezero, se že dolgo govori, da je na prodaj in se je priporočalo, naj bi ga kupila dežela. S tem se je zadnje dni bavil tudi deželni zbor, kateremu je deželni odbor poročal to: «Izreklo se je mnogo prošelj, da bi se nakupilo Muhrovo posestvo na Bledu. Leta 1907 se je deželni odbor obrnil na g. Muhra in vprašal, koliko zahteva za posestvo. Obravnave so se vlekle dalje, prišlo pa ni do nikakega degovora. Muhr je naznanil aprila meseca 1909, da bi bil pripravljen prodati posestvo za ceno med 800.000 in 820.000 kronami. Kakor je želeti, da bi prišla dežela v posed jezero, mora vendar dežela postopati previdno. Dežela ne sme pri tem nič izgubiti. Investirani denar bi se moral obrestovati. Dežela bi morala postopati trgovinsko. Posestvo obsega 824.113 m², med tem stavbišča 493.110 m². To bi se prodalo, ostal bi deželi le grad in jezero. Treba bi bilo parcelirati posestvo, napraviti ceste, irtrovati za olepšanje. Dežela bi tudi morala enako braniti svoje pravice, kakor vsak posestnik. Muhr ceni posestvo višje nego dežela. Muhr je brzojavil, da hoče hiter odgovor, če ne proda drugemu. Finančni odsek je prišel do prepričanja, da bi dežela mogla brez škode kupiti posestvo, in predlaga: «Deželnemu odboru se naroča, da ponudi g. Muhru svoto 600.000 K za nakup njegovega posestva.» Ta predlog se je sprejel proti nemškim glasovom.

— **O deželnem gledališču** je sprejel kranjski deželni zbor sledeči Šustersiščev predlog: «Deželni odbor se pooblašča prepustiti deželno gledališče za tekočo in bodočo sezono «Dramatičnemu društvu» v brezplačno uporabo; previdnosti deželnega odbora je prepuščeno ugotoviti v posebni pogodbi tozadevne posebne pogoje in morebitne izjeme.» — Predlog samposobi je videti jako nedolžen. Toda dr. Šustersišč ga je utemeljeval z govorom, ki zbuja prav neprijetne pomisleke. Pravil je, da je zašla moderna dramatika na «kriva pota» in po tem bi se dalo soditi, da zahteva od deželnega odbora, naj jo spravi zopet na «pravo pot». Deželni odbor je sicer visoka instanca, toda da bi imel zato kvalifikacijo za odločilno sodbo v umetniških vprašanjih, vendar se ni dokazano. Saj tudi o drju. Šustersišču doslej ni bilo znano, da bi bil strokovnjak za dramsko umetnost. Vsakomur se je moralo zdeti, da je tu govoril kot politik, seveda kot klerikalen politik. Za umetnost pa ni merodajno ne klerikalno, ne liberalno, ampak zgolj umetniško stališče. In dokler ni deželni odbor umetniški forum, tudi ne gre, da bi v lastnem delokrogu odločeval o umetniških vprašanjih. Je že res, da se lahko smatra mnogo reform v naših gledaliških zadevah za potrebne, ampak če misli gospod Šustersišč, da naj deželni odbor ustanovi specifično klerikalno gledališče, tedaj mu kličemo v spomin žalostno usodo dunajškega jubilejskega gledališča, ki je prijadralo do popolnega bankrota, ko so poizkusili napraviti iz njega pristen krščansko-socialen teater.

— **Deželni umetniški svet** se ustanovi pri kranjskem deželnem odboru po sledečem predlogu, ki je bil sprejet v zadnjem zasedanju: «Ustanovi se deželni umetniški svet, ki bo deli posvetovalni organ deželnemu odboru v umetniških zadevah. Zlasti ima staviti predloge: 1. O ureditvi kranjske umetniške galerije. 2. O nabavi umetnin za deželo. 3. O podpiranju umetniškega delovanja sploh. 4. Deželni umetniški svet bo deli presojevalni organ za umetniške načrte. Deželnemu odboru se naroča, da sestavi deželni umetniški svet.»

— **Konsumno društvo** za Ljubljano in okolico, vpisana zadruga z omejeno zavezo, se razvija prav lepo. Doslej je že 500 članov združenih v društvu. Od 14. decembra pa do 1. svečana jih je nanovo pristopilo — 130! Tako je prav. Konsumentje Ljubljane in okolice — le tako naprej!

— **Vlak je povozil** med postajališčem Dobova in postajo Brežice posestnikovega sina Ivana Cvetka iz Gaberja pri Brežicah na sledeči način: Nesrečnež se je dne 5. t. m. privezal na tračnico z dvema žepnima robcima, tako da je oba skupaj zvezal in potegnil pod tračnico pa zavezal okoli vratu. Povozi ga je vlak št. 551, ki prihaja v Brežice ob 1. in 11. m. po noči. Njegov brat je našel truplo na eno stran tračnice, glavo pa na drugo stran. Vzrok samomora je neozdravljiva bolezen.

— **Velik socialistični ples** se je vršil na pustno soboto v Trstu v gledališču Politeamo Rossetti. Udeležba je bila ogromna, da se nikdar tako. Plesati sploh ni bilo mogoče. Po prvi četvorki je odbor aranžiral krasno sliko. Na odru pod visokimi s snegom pokritimi hribi se je naenkrat pojavilo 16 belo oblečenih deklic in vsaka je imela svojo zastavico. Bilo je 16 narodnih zastavic. Kmalu so se izginile in na vrhu je ostal delavec z veliko rdečo zastavo. In mlade plesalke so v gracioznem plesu razvile šest velikih trakov z raznimi delavskimi napisi. Veselje je trajalo do ranega jutra. Čisti dobiček plesa je namenjen delavskemu domu v Trstu.

Društvene vesti.

§ **Delavsko izobraževalno društvo v Gorici** priredi v soboto, 12. t. m. ob 8. zvečer in v nedeljo, 13. t. m. ob 10. dopoldne dvoje javnih predavanj v veliki dvorani hotela pri «Zlatnem angelu» (ali' angello d' oro), ulica Veterini. Predava ces. svetnik sodr. Ivan Franke iz Ljubljane o predmetu «Pogoji kulture». Vstopnina znaša 20 vin. za osebo, za dijake 10 vin. Delavcem in prijateljem izobrazbe iz mesta in okolice priporočamo toplo, da se udeležijo teh predavanj, ki obetata biti jako zanimivi.

Iz stranke.

o **Politični odbor jugoslov. soc.-dem. stranke** v Trstu ima v soboto, dne 12. t. m. ob 8. in pol zvečer v svojih prostorih v Delavskem domu zelo važno sejo. Noben odbornik naj ne manjka.

o **Novi prostori v Gorici**. Kakor smo že javili, so delavske organizacije v Gorici najele nove prostore v ulici Treh kraljev (Via Tre Re) št. 16. Ker pa je treba nekaj časa za ureditev prostorov, bo otvoritev šele dne 20. t. m. Ob tej priliki priredita združeni socialno-demokratski stranki, jugoslovanska in italijanska, javen ljudski shod na dvorišču Delavskega doma. Shodu sledi slovesna otvoritev. Vse organizacije in zaupnike opozorjamo, naj naslavljajo vsa pisma in pošiljkatve sploh na omenjeni naslov.

Umetnost in književnost.

§ **Delavska tiskovna družba v Ljubljani** opozarja na svojo zalogo knjig in brošur. Naloga

vsakega zavednega sodruga je, da razširja brošure Delavske tiskovne družbe. Naročajo se pri Delavski tiskovni družbi v Ljubljani, Selenburgova ulica 6/II.

§ **Dr. Janez Bleiweis in njegova dela**. V založbi «Naših zapiskov» je izšla lepa zgodovinsko-politična knjiga dr. Lončarja pod gorenjim naslovom, ki razlaga razvoj slovenske politike za dr. Janeza Bleiweisa. Cena 1 K. Sezite po nji!

Zadnje vesti.

Deželni zbori.

Praga, 9. februarja. Včerajšnja zadnja seja češkega deželnega zbora je trajala komaj deset minut. Najvišji deželni maršal je dal prečitati eno vloženih interpelacij. Potem so podali Čehi, Nemci in veleposestniki vsaki svojo «izjavo», tako da je seveda vsaka stranka valila odgovornost za nesposobnost deželnega zbora na drugo in potem se je zasedanje zaključilo. Kdaj se zopet poizkusi Sisifovo delo s tem nesrečnim deželnim zborom, je seveda popolnoma neznano.

Gradec, 9. februarja. Štajerski deželni zbor se je včeraj odgodil. Ker je bilo znano, da so se vsi posredovalni poizkusi ponesrečili in se je splošno pričakovalo kaj važnega, so bile galerije prenapolnjene. Seja pa je bila povsem kratka. Pred njo je namestnik grof Clary še enkrat poizkusil, posredovati med strankami, toda brez uspeha. Ob 1/2 12. se je otvorila seja. Grof Clary je odgovoril na nekatere interpelacije, potem je še enkrat prošil za besedo in je naznanil, da je deželni zbor odgoden. Slovenski klerikalci so glasno klicali «Živio», pa niso mogli zatajiti svojih kislih obrazov. Resel je zaklical: Privilegirani deželni zbor je na pravil krido!

Brno, 10. februarja. Jutri se počne v moravskem deželnem zboru debata o novih deželnih davkih. Ob 11. dopoldne ustavijo delavci po vseh tovarnah delo in prirede demonstrativen spreved v znamenje protesta proti zvišanju indirektnih davkov.

Finske volitve. Helsingfors, 9. februarja. Po doslej znanih rezultatih so dobili socialni demokratje 271.887 glasov, starofinci 153.691, mladofinci 95.920, švedska ljudska stranka 92.809, agrarci 50.584, krščanski socialci 12.810 glasov. Starofinci so doslej izgubili štiri mandate, krščanski socialci samo enega. Socialni demokratje pridobijo dva mandate, agrarci tri, švedska stranka enega.

Salzburg, 9. februarja. Salzburški deželni zbor je s klerikalno večino odklonil vse učiteljske zahteve. Soc.-demokratska poslanka Preussler in Probst sta krepko zagovarjala zahteve učiteljstva, a proti trmi klerikalne večine se ni dalo nič opraviti.

Švedski kralj zbolel. Stockholm, 9. februarja. Švedskega kralja Gustava so morali operirati zaradi vnetja slepega črevesa. Operacija se je posrečila.

Amnestija za grške oficirje. Atene, 9. februarja. Kralj je podpisal dekret, s katerim so pomiloščeni vsi mornarski častniki, ki so se udeležili revolte dne 29. oktobra 1909. Dekret se je sinoči razglasil. Pomiloščeni častniki so izpuščeni iz zapor in gredo na trileten dopust v tujino.

Janina Borowska. Krakov, 9. februarja. Ker je državno pravdnistvo opustilo ničnostno pritožbo, je Janina Borowska izpuščena na svobodo.

Abdul Hamid. Berlin, 9. februarja. «Morgenpost» javlja iz Soluna, da je odstavljani sultan Abdul Hamid zblaznel. Izkušal se je obesiti na brisači. Strežaju, ki je pravčasno prihitel in ga rešil, je odgriznil prst na roki. Abdul Hamidu se končno morali nataknuiti prisilni jopič.

Dopisi.

Gorica. Misijoni so v naši goriški deželi postali obilni kakor hrošči meseca maja. Že nekaj časa ne mine mesec, ne da bi jezuitje razgrajali v kakšni občini. Imeli smo jih pred volitvami v Štandrežu, sedaj v Renčah, Sv. Petru, potem so se spravili v Vrtojbo. Kdor se jih boji, mu je seveda presto; mi nimamo strahu pred njimi. Socialni demokratiji hočejo škodovati, to se razume. V resnici ji koristijo. To smo videli n. pr. v Štandrežu, kjer smo dobili po misijonu več glasov kakor prej. Podobno je bilo tudi v Vrtojbi; dokler ni bilo misijona, nismo imeli nobenega pristaša, sedaj je tam večina glasov naša. Enake posledice bodo dosegli tudi drugod; o tem se bodo že prepričali. Če smo nasprotniki misijonov, imamo za to povsem druge razloge. Prvič stanejo namreč ti misionarji na račun občin in ljudstva toliko denarja, da bi se s tistimi svotami lahko storilo marsikaj koristnega, drugič pa se opaža, da imajo misijoni, pri katerih se razšira najstrastnejši fanatizem kakor toča, v zdravstvenem oziru sila žalostne posledice. Razširja se namreč verska blaznost. Skoraj po vsakem misijonu morajo oddati koga v umobolnico. Sicer bi pa vprašali, zakaj ne prirede misijona tudi klerikalnim poslaneom, da se ne bi več družili s «framasoni» v deželnem zboru.

Podgora. Gospodom pri goriškem «Novem Času» svetujemo, da naj ne krađejo naših do

pisov iz „Rdečega Prapora“, ne da bi povedali, kje jih jemljejo. Izvirni dopisi niso enaki noticam o dnevnih dogodkih, ki krožijo po časopisju vsega sveta. Mi absolutno nečemo, da bi nas smatrali za dopisnike „Novega Časa“; če se jim pa zde naši dopisi tako važni, da bi ž njimi radi krpali tudi svoje predale, naj pa vsaj povedo, da je to tuje perje.

Spljet. (Obsojena policija.) Mesere in mesece se je bojeval tukajšnji socialistični list „Glas malog puka“ proti barbariskim navadam spljetske policije, pri kateri so pretepavali ljudi hujše kakor hribovski hlapec živino. A dolgo je bilo videti, da ostane ves boj brez vspeha; nekateri policaji so postajali le od dne do dne predrznejši. Sedaj jim bo pa končno menda vendar minilo veselje do bunkanja, kajti končno je govorila sodnija in štirje policaji si bodo njegovo sodbo gotovo zapomnili. Poročali smo svoj čas, kako je policija ravnala z mornarjem Recapito. Dva zdravnika sta konstatirala na njegovem telesu vse polno klobas in peg od policijskega tepeža. O tem dogodku je bila dne 1. t. m. sodnijska razprava. Zastopnik policije dr. Karlovac je sicer izkušal osmesiti obtožbo in je delal neslane dovtype, n. pr. da so si jetniki z modrilom pobarvali telo in potem trdili, da so bili na policiji tepeni, toda te burke niso imele uspeha sprčo zdravniških izprijčeval. Zastopnik poškodovanega Recapite dr. Škarica je izborno opisal policijsko divjanje in ga dokazal. Sodišče je na to obsodilo policiste Luka Kudriča na mesec dni, Ilija Pletikosića, Šimo Ruščića in Josipa Kanoeta vsakega na 25 dni zapora, ter vse solidarno na plačilo 56 K, za delavsko nesposobnost, 100 K za bolečine in 40 K za sodnijske stroške. Državni pravdnik je vložil tožbo proti policistoma Ivanu Kiti in Ivanu Pariću radi telesne poškodbe in krivega pričanja. Sedaj je vendar upati, da se nauči občinska policija drugačnega manir.

Raznoterosti.

† **Uradna statistika o žrtvah potresa v Južni Italiji.** Italijanska vlada je teh dni obelodanila uradno statistiko o žrtvah potresa v Mesini 28. decembra 1908. V Mesini je izgubilo življenje 77.283 ljudi. Od teh so izlekli izpod razvalin 27.523 trupel 325 ljudi je umrlo za poškodbami, zadobljenimi ob potresni katastrofi, a 32.477 trupel se nahaja še pod razvalinami. V mestu in okolici Reggio di Calabria je bilo 7969 žrtev, v Palmiju 1734, v San Giovanni 1092, v Gillien 963. V manjših mestih je bilo skupno 7123 žrtev. Skupno je torej ob tej grozni katastrofi izgubilo življenje 96.871 ljudi.

† **Velik požar.** V Jassyju na Rumunskem je pogorelo 96 hiš. Požar se je pričel v tovarni masti, v par trenutkih se je požar razširil s silno naglico. 22 oseb je smrtonovarno ranjenih; ranjenih je tudi več ognjegascv.

† **Hišni posestnik, ki krade cigare** Na Grabnu v Gradcu je te dni zasačila neka trafikantinja starejšega gospoda, posestnika dveh hiš, da ji je pri izbiranju smotk ukradel 4 „kratke“. Dotična ženska je že poprej večkrat opazila, da ji je zmanjkalo smotk, a ni mogla dolgo zasačiti tatu. Za ljubitelja brezplačnih smotk se zanima državno pravdnistvo.

† **Južnoamerikanski pračlovek.** V Argentini blizu vasi La Tigra je dobil italijanski učenjak prof. Ameghino okostje najstarejšega pračloveka v geološki plasti tercijerne dobe. Nadaljna raziskavanja so dognala, da je živel ta človek istočasno z največjimi sesalci tercijerne dobe, t. j. okroglo pred 1 milijonom let.

† **Bojkot proti mesu v Ameriki** ni dosedaj še prav nič ponehal. Kaki trije milijoni ljudi ne jedo nič mesenega. Zelo vneti vegetarjanci privedajo kar na ulicah shode ter slikajo dobroto rastlinske hrane. Skoraj gotovo se bo udal mesarski trust in kmalu pade prav izdatno cena vsakemu mesu v Ameriki.

Čez

FLORIAN

ga ni!
Po njem ti jed diši,
Želodec ne boleha
In glava ne boli!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN“!
Zavračajte ponaredbe!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

50 % prihranka

na stroških v gospodinjstvu in vobče trdno zdravje dosežejo v rodovini tiste gospodinjke, ki kupujejo namesto kave, čaja, sladnega čaja i. t. d. najboljšo in najcenejšo hranivo, imenovano

Sladin

t. j. dr. Trnkoczyja sladni čaj. Sladinu je treba dodajati malo mleka in sladkorja, zaradi tega se pri njem mnogo prihrani. En zavoje 1/4 kg velja 50 vinarjev. Po pošti pošiljamo najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v Ljubljani, lekarna Trnkoczy

Občno konsumno društvo v Idriji

vpisana zadruga z omejeno zavezo

vabi vse zadržnike in zadržnice na

redni letni občni zbor

ki bo dne 20. februarja 1910 v Idriji pri „Črnem orlu“. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za leto 1909.
3. Razdelitev čistega dobička in podelitev odveze predstojništvu.
4. Poročila o izvršeni reviziji.
5. Volitev treh članov nadzorništva in dveh namestnikov.
6. Potrdilo poimenovanja dosedanjih „obligacij“ na „hranilne vloge“.
7. Nasveti in predlogi.

Nadzorništvo.

Pristop na občni zbor s člansko izkaznico, oziroma s potrdilom o oddanih znamkah.

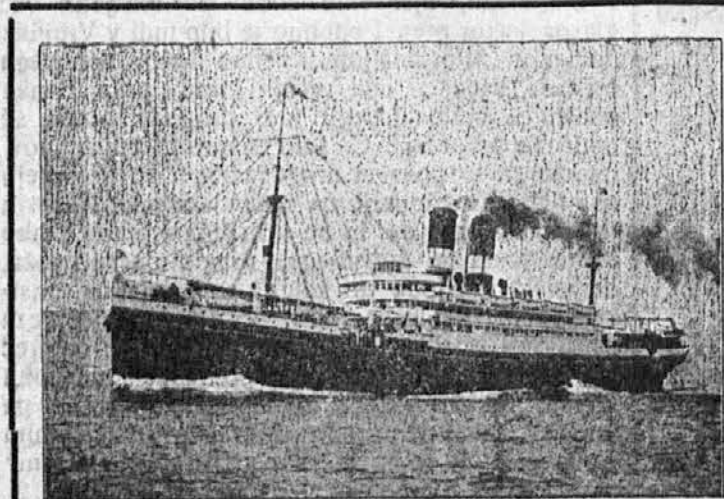

H. Suttner

Ljubljana :: Mesni trg

razpošila ure, zlatino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko trgovko. — Veliki novi cenik zastoji.

Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča K 4-50. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. — Veritice s slov. trakovi: nikelnasta K 1-20, srebrna K 5.—. 57

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

52-3

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z največjšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj i. t. d.

Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.